

21 maja 2013

Dbajmy o jakość naszego powietrza!

Zanieczyszczenia przemysłowe, wysoka emisja spalin samochodowych, a także zły stan techniczny domowych pieców, w których spalamy niskiej jakości węgiel lub, co gorsza, odpady – to główne przyczyny tego, że w województwie świętokrzyskim dopuszczalne normy szkodliwych substancji w powietrzu zostały w ostatnich latach przekroczone.

Ocena jakości powietrza, jakiej każdego roku dokonuje Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, stała się podstawą do opracowania „Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego”. Konieczne są bowiem działania, zmierzające do obniżenia poziomu stężenia substancji, które szkodzą nie tylko środowisku, ale też naszemu zdrowiu.

– Główne problemy, powtarzające się od lat, wynikają przede wszystkim z niskiej emisji powierzchniowej, czyli przedostawania się do powietrza szkodliwych pyłów i gazów z domowych pieców grzewczych. Często spalany jest w nich węgiel niskiej jakości i odpady, a samo urządzenie jest w złym stanie technicznym. Do tego dochodzą zanieczyszczenia przemysłowe i komunikacyjne, związane z transportem drogowym – wyjaśnia **Anna Hynek** z Oddziału Kształtowania Środowiska w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego.

Jak wynika z oceny jakości powietrza WIOŚ w Kielcach, w naszym regionie przekroczone zostały dopuszczalne normy pyłów zawieszonych, czyli substancji szkodliwych, zawierających także związki toksyczne. Dlatego w Programie ochrony powietrza zaplanowano krótko i długoterminowe działania naprawcze, mające na celu poprawę

sytuacji. – Największy nacisk kładziemy na to, aby gminy, które znajdują się na obszarach przekroczeń, opracowały i wdrożyły „Program Ograniczenia Niskiej Emisji”. Powinien on zawierać m.in. system zachęt finansowych do wymiany systemów grzewczych dla osób prywatnych. Należy jednak pamiętać, że sam zakup nowoczesnego pieca nie wystarczy. Problem dotyczy późniejszych kosztów eksploatacji – mówi Anna Hynek. – Dlatego prowadzimy starania zmierzające do tego, by ceny dobrej jakości węgla były niższe dla pojedynczego odbiorcy. Duże przedsiębiorstwa mają bowiem możliwość spalania gorszego węgla w warunkach, które uniemożliwią przeniknięcie zanieczyszczeń do powietrza – wyjaśnia. Jak dodaje, pisma w sprawie obniżenia cen paliw przyjaznych środowisku wysyłane były do Ministra Gospodarki. Pracownicy Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska należą także do Grupy Roboczej „Ochrona Powietrza i Energetyka”, działającej w ramach Sieci „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”, powołanej przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Podejmowane są tam próby przeformowania nowych rozwiązań prawnych w toku prac nad Krajowym programem ochrony powietrza.

Istotnym problemem, powodującym zanieczyszczenie powietrza, są także spaliny i pyły przenikające do środowiska w wyniku wzmożonej komunikacji i złej jakości technicznej pojazdów poruszających się po naszych drogach. Program ochrony powietrza zawiera również działania naprawcze, związane z emisją komunikacyjną – m.in. utwardzenie poboczy oraz wyprowadzenie ruchu z miasta, szczególnie z najbardziej obciążonych ulic. – Kładziemy też nacisk na przedsięwzięcia długofalowe, do których zaliczamy budowę obwodnic, czy chociażby wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych, dotyczących obowiązku badania poziomu spalin samochodowych. Wszystkie działania zawarte w Programie powinny zostać zakończone do 2020 roku – wyjaśnia Anna Hynek.

Oprócz środków pochodzących z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, jakimi dysponują gminy w ramach własnych budżetów, istnieje również możliwość wsparcia działań naprawczych z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. WFOŚiGW w Kielcach udziela dofinansowania w formie pożyczki, dotacji oraz dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych. – Ruszył już program NFOŚiGW – KAWKA, który ma na celu zmniejszenie narażenia ludności na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza w strefach, w których występują znaczące przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów substancji w powietrzu. Środki w ramach tego Programu przeznaczone będą dla gmin ujętych w Programie ochrony powietrza i przekazane zostaną na walkę z niską emisją – mówi Anna Hynek. – Chcielibyśmy, aby działania dotyczące ochrony powietrza zostały ujęte w Regionalnym Programie Operacyjnym oraz w Programie Rozwój Polski Wschodniej. Dotychczas środki unijne dostępne były bowiem tylko dla zakładów i przedsiębiorstw, a nie osób prywatnych – dodaje.

Anna Hynek, z Oddziału Kształtowania Środowiska w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego

Warto podkreślić, jak duże znaczenia dla naszego zdrowia ma jakość powietrza, którym oddychamy. Pyły i inne związki chemiczne stanowią poważny czynnik chorobotwórczy, powodujący choroby płuc i reakcje alergiczne. – Zanieczyszczenie środowiska niekorzystnie wpływa na funkcjonowanie naszego układu oddechowego. Grupą najbardziej narażoną na jego skutki są niewątpliwie dzieci i młodzież. W okresie dorastania następuje bowiem rozwój płuc. Szkodliwe związki zawarte w powietrzu mogą powodować również nadwrażliwość oskrzeli, a to może prowadzić w przyszłości do rozwoju astmy oskrzelowej – mówi **dr n. med. Małgorzata Jędrzejczak** – konsultant wojewódzki do spraw pulmonologii. Jak podkreśla, czynniki środowiskowe gwałtowniej wpływają na osoby, które palą tytoń. Dodaje również, że w ostatnich latach można zaobserwować wzrost zachorowalności na choroby górnych dróg oddechowych – przewlekłą obturacyjną chorobę płuc i astmę oskrzelową.

Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa:

- Poprawa jakości powietrza i bezpieczeństwa ekologicznego to jedno z trudniejszych zadań, z jakim przyszło nam się zmierzyć w dzisiejszych czasach. Zanieczyszczenie środowiska, spowodowane szybkim postępowaniem cywilizacyjnym, wzmożonym ruchem komunikacyjnym i rozwojem przemysłu powoduje, że dopuszczalny poziom szkodliwych substancji w powietrzu został w naszym województwie przekroczony. Samorząd Województwa podejmuje więc szereg inicjatyw, aby doprowadzić do poprawy sytuacji. Działania, które mają na celu przywrócenie dopuszczalnych wartości substancji zagrażających środowisku naturalnemu i naszemu zdrowiu, realizowane są w ramach „Programu ochrony powietrza województwa świętokrzyskiego”. Program jasno określa przyczyny zanieczyszczenia, wskazując jednocześnie sposoby ich ograniczania, a także źródła wsparcia finansowego działań naprawczych. Musimy pamiętać o tym, że w sprawie jakości powietrza obowiązują nas również przepisy dotyczące krajów członkowskich Unii Europejskiej. Dlatego tak ważna jest terminowa realizacja wszystkich działań ujętych w Programie, które powinny zostać zakończone do 2020 roku.